

VI. Palolaitos.

Palotoimikunnan kertomus vakinaisen palokunnan toiminnasta vuonna 1928 oli seuraavansisältöinen:

Palotoimikunnan jäsenet. Palotoimikuntaan, joka maistraatin alaisena valvoo palolaitosta, kuuluivat kertomusvuonna seuraavat henkilöt: insinööri G. Idström puheenjohtajana, kamreeri A. J. Suviranta varapuheenjohtajana sekä teollisuusneuvos I. Killinen, mallipuuseppä K. L. Lydman ja työmies R. Reunanen. Sihteerinä toimi varatuomari A. Th. Möller. Palotoimikunta kokoontui vuoden kuluessa 11 kertaa.

Tulipalot. Palokunta hälyytettiin vuoden varrella 400 kertaa, josta 287 kertaa todellisiin tulipaloihin tai tulipalonalkuihin, 47 kertaa nokivalkeoihin, 24 kertaa savun johdosta, 8 kertaa valonheijastuksesta, 4 kertaa pulmoottorivavustuksen antamista varten, 2 kertaa tapaturman takia, kerran lyhytsulun takia, kerran vesijohtoputken halkeamisesta johtuneen vedentulvan takia kellarissa, 3 kertaa väärinkäsityksestä ja 23 kertaa ilkeivaltaisuudesta. Edelliseen vuoteen verrattuna hälyytysten luku lisääntyi 19:llä ja tulipalojen luku 34:llä. Tulipaloista sattui 248 järjestetyssä kaupungissa ja 39 sen ulkopuolella.

Vuoden eri kuukausien kesken tulipalot jakautuivat seuraavasti: tammi-kuussa 29, helmikuussa 22, maaliskuussa 24, huhtikuussa 18, toukokuussa 24, kesäkuussa 22, heinäkuussa 29, elokuussa 10, syyskuussa 25, lokakuussa 21, marraskuussa 30 ja joulukuussa 33. Tulipaloista sattui 168 päivällä, las-
kien klo 6—18 ja 119 yöaikaan, klo 18—6. Ensimmäinen tieto tulen irtipääsystä saatiin 179 tapauksessa puhelimitse, 97 tapauksessa palolennättimellä ja 11 tapauksessa suullisen sanantuojan ilmoittamana.

Tulipalojen jakautuminen tulen irtipääsypaikan mukaan käy selville seuraavista numeroluvuista:

	Kivi- taloja.	Puu- taloja.	Yh- teensä.		Kivi- taloja.	Puu- taloja.	Yh- teensä.
Asuinhuoneita	55	23	78	Työainekkoja tai pa- viljonkeja	—	10	10
Rakenteilla olevia taloja	40	—	40	Kaatopaikkoja	—	—	8
Tehdas- tai työ- huoneita	23	2	25	Autovajoja	7	—	7
Kellareita	10	4	14	Höyrypannuhuoneita	7	—	7
Autoja	—	—	14	Varastopaikkoja	—	—	7
Vajoja tai ulkokuone- rakennuksia	7	5	12	Terva- tai öljypatoja	—	—	7
Myyvälöitä tai va- rastohuoneita	10	—	10	Ullakoita	5	1	6
				Rautatievaunuja	—	—	6
				Sähkökaapeleita	—	—	6
				Metsämaata	—	—	6

	Kivi- taloja.	Puu- taloja.	Yh- teen- sä.		Kivi- taloja.	Puu- taloja.	Yh- teen- sä.
Rikkalaatikoita	—	—	5	Elokuvateatteri	1	—	1
Leipomoita	3	—	3	Raitiotievaunu	—	—	1
Sairaaloita	3	—	3	Lentokone	—	—	1
Höyry- tai moottori- veneitä	—	—	3	Veturitali	—	—	1
Hissikuiluja	2	—	2	Puuaita	—	—	1
Bensiinijakeluasemia	—	—	2	Nostorana	—	—	1
				Yhteensä	173	45	287

Tulen irtipääsemisen syyt käyvät selville allaolevista luvuista:

Puutteellinen tulisija tai savu- johto	62	Syttyminen kaasujohdosta ..	6
Tulisijasta pudonneet kipinät ja kekäleet	30	Tulensekaisen tuhkan säilyt- täminen sopimattomassa pai- kassa	6
Tulenarkojen nesteiden varo- maton pitely	22	Puhalluslampun varomaton pi- tely jäätyneitä putkia sula- tettaessa	5
Syttyminen käynnissä olevasta moottorista	16	Räjähdykset	4
Lampun, kynttilän tai tulitik- kujen varomaton pitely	14	Lasten leikkiminen tulella	3
Lyhytsulku sähköjohdoissa	13	Nokivalkea	2
Itsesytytys	11	Veturin kipinät	1
Tulensijan liiallinen kuumuus	10	Filmin varomaton käsittely ..	1
Huolimatonta tupakanpolto	9	Syttyminen joulukuusesta	1
Sähkökojeiden varomaton kä- sittely	6	Tuntematon (selville saamaton)	65
		Yhteensä	287

Eri kaupunginosain kesken tulipalot jakautuivat seuraavasti:

I kaupunginosa	17	XV kaupunginosa	3
II »	23	XX »	8
III »	9	Vallila	18
IV »	31	Hermanni	5
V »	14	Pasila	8
VI »	7	Vanhakaupunki	1
VII »	22	Käpylä	2
VIII »	5	Ruskeasuo	1
IX »	1	Uunisaari	1
X »	16	Nihti	1
XI »	34	Särkkä	1
XII »	21	Helsingin pitäjä	1
XIII »	25		
XIV »	12	Yhteensä	287

Vuoden kuluessa sattuneista 287 tulipalosta oli 153 pientä eli senlaatuista että ne sammutettiin käyttämällä ainoastaan pönttöruiskua tai oli sammutettu jo ennen palokunnan saapumista, 103 keskikokoista eli senlaatuista että yksi vesijohdon tai suuremman ruiskun suihku on riittänyt tulen sammuttamiseen ja 31 vaarallisempaa laatua eli siksi laajaa että vähintään 2 vesipostin tai moottoriruiskun suihku otettiin käytäntöön tulipaloa sammutettaessa.

	Sairaus- tapauk- sissa.	Tapa- tur- missa.	Yh- teen- sä.		Sairaus- tapauk- sissa.	Tapa- tur- missa.	Yh- teen- sä.
Heinäkuu	273	46	319	Lokakuu	321	54	375
Elokuu	282	31	313	Marraskuu ..	302	40	342
Syyskuu	306	46	352	Joulukuu	343	43	386
				Yhteensä	4,097	426	4,523

Palomiestön terveys oli kertomusvuonna verraten hyvä, sillä sairaalassa hoidettiin ainoastaan 9 miestä (7.5 % miesluvusta) yhteensä 150 vuorokautta.

Palokunnan avustusrahasot käsittivät vuoden alussa yhteensä 426,928: 40 markkaa. Vuoden kuluessa varat lisääntyivät sairaankuljetusmaksuista 26,354 markkaa, koroista 29,181: 88 markkaa sekä lahjojen y. m. kautta 21,778: 75 markkaa eli yhteensä 77,314: 63 markkaa. Menot kirjojen, sanomalehtien, nuottien ja soittimien ostoon sekä soitonjohtajan palkkaukseen y. m., nousivat 29,139: 40 markkaan.

Vuoden lopussa oli säästö näin ollen 475,103: 63 markkaa, mistä summasta 370,999: 58 markkaa oli sijoitettuna pääoma- ja säästökassatilille eri pankkeihin, 95,000 markkaa lainana kiinnitystä vastaan, 9,100 markkaa pankkiosakkeina ja 4: 05 markkaa käteistä rahaa kassassa.

Irtaimisto ja kalusto. Palokunnan hallussa oleva kalusto ja tulensammutusvälineet lisääntyivät vuoden kuluessa pääasiallisesti sairaankuljetusauton, henkilöauton ja letkuauton hankinnalla. Sitä paitsi täydennettiin letkuvarasto. Kaluston ja irtaimiston arvo lisääntyi 546,235 markalla; poistetun omaisuuden arvo oli 42,916 markkaa. Joulukuun 31 p:nä 1928 oli kaluston ja irtaimiston arvo kirjattu 4,436,800 markaksi.

Palolaitoksen ylläpitokustannukset olivat vuonna 1928 4,591,539: 45 markkaa ja jakautuivat seuraaviin eriin:

	Määräraha, Smk.	Menot, Smk.	Määräraha ylitetty, Smk.	Määrärahan säästö, Smk.
Palkkaukset ja muut edut	3,641,989: —	3,632,106: 55	—	9,882: 45
Palotalli	78,400: —	71,977: 75	—	6,422: 25
Palokalut ja kalusto ..	509,752: 15	492,894: 45	—	16,857: 70
Lämmitys, valo y. m. ..	260,000: —	253,035: 05	—	6,964: 95
Sekalaista	132,951: 65	141,525: 65	8,574: —	—
Yhteensä	4,623,092: 80	4,591,539: 45	8,574: —	40,127: 35

Ainoastaan yksi suuri tulipalo sattui, nimittäin heinäkuun 17 p:nä klo 3 aamulla, kun Sörnäisten osakeyhtiön X kaupunginosan Verkkosaarella, lähellä Sörnäisten kuormauspaikkaa sijaitseva saha ja höyläämö paloi poroksi. Saha- ja höyläämörakennus oli tosin kivistä, mutta palokunnan saapuessa palo- paikalle oli tuli päässyt niin suureen valtaan että liekit löivät ulos suuren rakennuksen joka ikkunasta ja lähellä olevat lankku- ja lautatapulit olivat syttyneet. Sitä paitsi palokunnan saapuminen palopaikalle myöhästyi pitkän matkan ja saarelle johtavan huonossa kunnossa olevan sillan takia. Kolmen tunnin kuluessa saatiin palo rajoitetuksi. Jälkisammutusta jatkui kaksi vuorokautta. Sammutustyössä käytettiin 12 vesisuihkua 7:stä autoruiskusta. Vapaaehtoinen palokunta otti sammutustyöhön osaa. Palovahingot nousivat yhteensä 11,057,904: 36 markkaan.

Tammikuun 12 p:nä talossa n:o 1 Mikonkadun varrella syntyneen tulipalon yhteydessä sattui seuraava tapaturma: humalassa oleva mieshenkilö, joka tupakkaa polttaessaan oli nukkunut ja aiheuttanut tulen irtipääsyn, tukehtui savuun.

Palovahingot ja niiden korvaaminen. Tulen suuremmissa tai pienemmissä määrässä vahingoittaman irtaimiston arvo oli 45,968,840: 60 markkaa ja kiinteän omaisuuden 387,551,650 markkaa eli yhteensä 433,520,490: 60 markkaa, kun taas palovahingonkorvaus irtaimesta omaisuudesta oli 4,930,971: 51 markkaa ja kiinteästä omaisuudesta 8,266,912: 41 markkaa eli yhteensä 13,197,883: 92 markkaa, korvaus oli niin ollen 3.04 % vakuutussummasta.

Järjestetyssä kaupungissa palovahingot nousivat 2,022,235: 56 markkaan, tehden 0.51 % tulen suuremmissa tai pienemmissä määrässä vahingoittaman omaisuuden arvosta, 398,734,198 markasta, jota vastoin palovahingot järjestetyn kaupungin ulkopuolella olevilla kaupunkiin kuuluvilla alueilla, jonne ei palokunta niin nopeasti voi saapua, nousivat 11,175,648: 36 markkaan eli 34.13 % omaisuuden arvosta, 34,786,292: 60 markasta.

Vertailun vuoksi annetaan tässä tietoja palovahingon arvosta prosenteissa koko vakuutussummasta kymmenvuotiskautena 1918—27:

Järjestetyssä kaupungissa.				Järjestetyn kaupungin rajojen ulkopuolella.							
1918	2.34	1923	0.86	1918	7.25	1923	14.23
1919	4.78	1924	0.98	1919	26.10	1924	8.29
1920	1.18	1925	0.81	1920	17.74	1925	3.77
1921	0.73	1926	1.44	1921	16.95	1926	2.36
1922	1.11	1927	1.02	1922	19.42	1927	21.77

Palolaitoksen sairaankuljetusvaunuja ja -autoja käytettiin vuoden kuluessa 4,523 kertaa, niistä 4,097 kertaa sairaiden ja 426 kertaa tapaturman uhrien kuljetukseen. Vastaavat luvut edelliseltä vuodelta olivat 4,158, 3,776 ja 382, joten kuljetusten lukumäärä nousi 365:llä. Keskimäärin toimitettiin 12.4 ajoa päivää kohti ja kuljetusmatkojen yhteinen pituus oli vuoden aikana 19,742 km. Näistä kuljetuksista suoritettiin kaupunginkassaan yhteensä 113,805 markkaa.

Allaolevasta yhdistelmästä ilmenee vaunujen ja autojen käyttö eri kausina:

	Sairaus- tapauksissa.	Tapa- turmissa.	Yh- teensä.		Sairaus- tapauksissa.	Tapa- turmissa.	Yh- teensä.		
Tammikuu	..	361	35	396	Huhtikuu	378	15	393
Helmikuu	325	33	358	Toukokuu	415	28	443
Maaliskuu	436	27	463	Kesäkuu	355	28	383